

ปัญหาในการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ของสำนักงานศาลปกครอง*

นันทา คุ่มศักดิ์**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการพัฒนาการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ของสำนักงานศาลปกครอง ใช้วิธีวิจัยเอกสารและวิจัยสนาม เก็บรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างจากผู้ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้าง จำนวน 6 คน ผลการวิจัยพบว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดมี 2 ด้าน คือ

1. ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะเจ้าหน้าที่พัสดุกับคณะกรรมการที่ขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบ ขั้นตอนต่างๆ ขาดการส่งเสริมด้านการอบรมพัฒนา เจ้าหน้าที่พัสดุไม่เพียงพอ มีประสบการณ์น้อย ขาดขวัญและกำลังใจ มีการโอนย้ายเปลี่ยนสายงาน และขาดความร่วมมือจากคณะกรรมการที่เกี่ยวข้อง

2. ด้านลักษณะของงาน โดยเฉพาะระเบียบและขั้นตอนการปฏิบัติที่มีหลายขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน มีการปรับเปลี่ยนบ่อยครั้ง ได้รับความได้หลากหลาย มีระบบอื่นเกี่ยวข้องทำให้งานซ้ำซ้อน

แนวทางในการพัฒนามีดังนี้ (1) จัดสรรบุคลากรให้เพียงพอ (2) อบรมพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง (3) สับเปลี่ยนหมุนเวียนงานเพื่อให้เจ้าหน้าที่พัสดุสามารถปฏิบัติงานด้าน e-Auction ได้ทุกคน (4) จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน (5) สร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่พัสดุ (6) ปรับลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นลง

คำสำคัญ : ประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ e-Auction

บทนำ

รัฐบาลพยายามสนับสนุนให้มีการพัฒนาระบบการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ โดยให้นำระบบการจัดซื้อจัดจ้างด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) มาใช้ เพื่อให้การจัดซื้อจัดจ้างมี

*บทความนี้เรียบเรียงจากการศึกษาอิสระเรื่องปัญหาในการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ของ สำนักงานศาลปกครอง

**นักศึกษาลูกศรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ความโปร่งใส รวดเร็ว ประหยัด ลดการทุจริตคอร์รัปชั่น ซึ่งงานจัดซื้อจัดจ้างของสำนักงานศาลปกครองที่มีวงเงินตั้งแต่ 2,000,000.- บาทขึ้นไป ต้องปฏิบัติตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัสดุ ด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2549 (e-Auction) ที่มีขั้นตอนที่ย่งยาก ซับซ้อน มีปัญหามากมายเจ้าหน้าที่พัสดุจึงเกิดความวิตกกังวล มีการโอนย้ายเปลี่ยนสายงานทำให้เจ้าหน้าที่พัสดุมีจำนวนไม่เพียงพอปฏิบัติงานไม่บรรลุตามเป้าประสงค์ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาและแนวทางการพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลสอดคล้องกับนโยบายภาครัฐด้านการจัดซื้อจัดจ้างต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษารูปแบบ ปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งแนวทางในการพัฒนาการจัดซื้อจัดจ้าง โดยวิธีประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ของสำนักงานศาลปกครอง

ขอบเขตของการวิจัย

ด้านเนื้อหา ศึกษาข้อมูลด้านการจัดหาพัสดุ ด้วยวิธีการซื้อหรือการจ้างโดยวิธีประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีฯ พ.ศ. 2549

ด้านพื้นที่ ศึกษาข้อมูลจากเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้านจัดซื้อจัดจ้างของกลุ่มจัดซื้อจัดจ้าง สำนักบริหารทรัพย์สิน สำนักงานศาลปกครองในส่วนกลาง

ด้านระยะเวลา ตั้งแต่เดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ 2556

ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากร คือ ข้าราชการของสำนักบริหารทรัพย์สิน สำนักงานศาลปกครอง จำนวน 39 คน กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ด้านจัดซื้อจัดจ้างของกลุ่มจัดซื้อจัดจ้าง สำนักบริหารทรัพย์สิน จำนวน 6 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบกระบวนการ ปัญหา และแนวทางในการพัฒนาการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธีประกวดราคาด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) ของสำนักงานศาลปกครอง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

พีระพงศ์ ภักดิ์ศรี (2554, หน้า 18-19) กล่าวว่า นวัตกรรมขององค์การ (Organizational Innovation) คือการ ปรับเปลี่ยนรูปแบบ การบริหาร วิธีคิด วิธีปฏิบัติ ของการดำเนินงาน

ในองค์การจากรูปแบบเดิม ๆ ไปสู่รูปแบบใหม่ ที่จะช่วยส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการทำงานสูงสุด

เมธาวุฒิ พีรพรวิฑูร (2555, หน้า 5) ได้ให้ความหมายของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ไว้ว่า คือ กลยุทธ์ กระบวนการ เทคนิคและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับคนในองค์การ ตั้งแต่ก่อนเข้ามาทำงาน จนกระทั่งออกจากงานไป โดยมีขั้นตอน กิจกรรม วิธีการปฏิบัติมากมาย

วันชัย มีชาติ (2555, หน้า 1-6) กล่าวไว้ว่า โดยปกติองค์การทุกองค์การจะมีระบบการบริหารงานบุคคลของตนเอง ซึ่งมักจะประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้ 1. การสรรหาและคัดเลือกบุคคล 2. การรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรบุคคลในองค์การ 3. การฝึกอบรมและพัฒนาบุคคลในองค์การ

อมรา เชื้องศ์ (2553) ศึกษาการจัดการพัสดุโดยการประมวลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ปัญหาในการจัดหาพัสดุโดยการประมวลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาจากขั้นตอนในการจัดหาพัสดุโดยการประมวลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์หลายขั้นตอน

ปาริชาติ เหมือนเหลา (2554) ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการประมวลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-AUCTION) อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ พบว่า บุคลากรเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง ยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติตามระเบียบหลักเกณฑ์วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์

ทิพาวดี เมฆสุวรรณค์ (อ้างถึงใน สุพจน์ ทรายแก้ว, 2545, หน้า 10) สรุปไว้ว่า การศึกษาระบบบริหารราชการในเชิงเปรียบเทียบถึงกระบวนการ ขั้นตอน และผลสำเร็จของการปฏิรูปการปรับปรุงระบบการบริหารราชการของประเทศต่างๆ ทำให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับจุดเน้นของแนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) ว่าประกอบด้วย การสร้างระบบสนับสนุนทั้งในด้านของบุคลากร (เช่น ระบบการฝึกอบรม ระบบค่าตอบแทน และระบบคุณธรรม) และเทคโนโลยี (เช่น ระบบข้อมูลสารสนเทศ) เพื่อช่วยให้หน่วยงานสามารถทำงานได้บรรลุวัตถุประสงค์

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัย 2 วิธี ได้แก่ การวิจัยเอกสาร โดยการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ตำรา ระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (Internet) ต่างๆ และการวิจัยสนาม โดยใช้การสัมภาษณ์แบบเป็นทางการเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ตรวจสอบคุณภาพของ

เครื่องมือโดยการให้ผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคนอ่านบททวนและแก้ไขเพิ่มเติมข้อมูลให้ถูกต้องสมบูรณ์ได้ และใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาในการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธี (e-Auction) ของสำนักงานศาลปกครอง มีปัญหาในด้านต่างๆ คือ เจ้าหน้าที่พัสดุ ระเบียบ ขั้นตอน การร้องเรียน คณะกรรมการตลาดกลาง ผู้เสนอราคา ระบบอินเทอร์เน็ต และไม่มีปัญหาด้านเครื่องคอมพิวเตอร์และด้านการเสริมสร้างธรรมาภิบาล โดยพบว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดคือ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่พัสดุและคณะกรรมการ และด้านระเบียบ ขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน ส่วนแนวทางในการพัฒนา ควรจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอ พร้อมทั้งอบรมพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง มีการสับเปลี่ยนหมุนเวียนงานเพื่อให้เจ้าหน้าที่พัสดุสามารถปฏิบัติงานด้าน e-Auction ได้ทุกคน มีการจัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน สร้างขวัญและกำลังใจให้กับเจ้าหน้าที่พัสดุ และปรับลดขั้นตอนที่ไม่จำเป็นลง

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป : สรุปได้ว่าปัญหาที่สำคัญที่สุดในการจัดซื้อจัดจ้างโดยวิธี (e-Auction) ของสำนักงานศาลปกครอง มี 2 ด้าน คือ ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง และด้านระเบียบ ขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน และมีแนวทางในการพัฒนางาน สามารถอภิปรายได้ ดังนี้

1. ด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่พัสดุและคณะกรรมการที่ขาดความรู้ความเข้าใจในระเบียบ ขั้นตอนต่างๆ ขาดการส่งเสริมด้านการอบรมพัฒนา เจ้าหน้าที่พัสดุมีจำนวนไม่เพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาริชาติ เหมือนเหลา (2554) ที่พบว่า บุคลากรเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องยังขาดความรู้ความเข้าใจ ในการปฏิบัติตามระเบียบหลักเกณฑ์วิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์
2. ด้านระเบียบ ขั้นตอนที่ยุ่งยากซับซ้อน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรา เชื้องดี (2553) ที่พบว่า ส่วนใหญ่มีปัญหาจากขั้นตอนในการจัดหาพัสดุโดยการประมวลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์หลายขั้นตอน
3. แนวทางในการพัฒนา เช่น ควรจัดสรรบุคลากรให้เพียงพอ พร้อมทั้งอบรมพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้อย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับแนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัยของ เมธาวุฒิ พีรพรวิฑูร (2555, หน้า 5) ที่ได้ให้ความหมายของการจัดการทรัพยากรมนุษย์ไว้ว่า คือ กลยุทธ์ กระบวนการ เทคนิคและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับคนในองค์กร ตั้งแต่ก่อนเข้ามาทำงาน จนกระทั่งออกจากงานไป

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาวิจัย : ควรแก้ไขระเบียบเพื่อลดขั้นตอนลง ทั้งในเอกสารและระบบที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้เจ้าหน้าที่พัสดุได้เข้ารับการอบรมในโครงการของหน่วยงานที่สำคัญ ด้วยงบประมาณของหน่วยงาน ควรมีการเบิกจ่ายเบี้ยประชุมให้คณะกรรมการe-Auction และแต่งตั้งคณะกรรมการให้เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป : ควรกำหนดกลุ่มตัวอย่างจากสำนักอื่นที่เกี่ยวข้อง จะทำให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์ และควรดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณร่วมด้วย

บรรณานุกรม

- ปารีชาติ เหมือนเหล่า. (2554). ปัญหาและอุปสรรคในการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (E-AUCTION) อำเภอเมือง จังหวัดอำนาจเจริญ. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- พีระพงศ์ ภัคคีรี. (2554). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการและนวัตกรรมในองค์การ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- เมธาวุฒิ พีรพรวิฑูร. (2555). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- วันชัย มีชาติ. (2555). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการจัดการทรัพยากรมนุษย์ร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- สุพจน์ ทรายแก้ว. (2545). การจัดการภาครัฐแนวใหม่. ปทุมธานี: ศูนย์หนังสือสถาบันราชภัฏเพชรบุรีวิทยาเขตกรง.
- อมรา เชื่องดี. (2553). การจัดหาพัสดุโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภออุทุมพรพิสัย จังหวัดศรีสะเกษ. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.